

# ÉÉN WERELD

Nieuwsbrief van de Wereld Federalisten Beweging Nederland

---

*WFBN, Laan van Nieuw Oost-Indië 252, 2593 CD Den Haag*



## **U BENT NODIG !**

**Voor 15 euro per jaar bent u al lid van de WFBN.**

*Iedereen is van belang, we hebben leden nodig! Leden bewijzen dat het streven naar wereldburgerschap en wereldfederatie zinvol is.*

*15 euro is een laag bedrag.*

*Bankrekening : 9764 tnv. Wereld Federalisten Beweging Nederland*

*IBAN : NL73INGB0000009764 en BIC : INGBNL2A*

*Als u al lid bent, overweeg dan een automatische opdracht om uw bijdrage over te maken. Dit maakt het leven van de penningmeester gemakkelijker.*

### Stichting Steunfonds van en voor de WFBN

In februari 2015 zal ons bestuur bestaan uit drie personen. Dat zijn er twee te weinig. Daarom roepen wij kandidaten op voor de functie van bestuurslid van de Stichting. Wie de WFBN een goed hart toedraagt en drie uur op jaarbasis in zijn agenda over heeft, vragen wij dringend zich bij mij te melden voor verdere informatie. Aarzel niet: doe het meteen! We hebben je nodig.

Frans M. Vermeulen, voorzitter telefoon 0165-534506 [fdvermeulen@home.nl](mailto:fdvermeulen@home.nl)

### Bestuursmededeling

*Geacht WFBN -Lid, wat is uw e-mailadres en zijn uw adresgegevens nog actueel? Gaarne mailen naar [wfbn@wfbn.nl](mailto:wfbn@wfbn.nl) of inloggen/aanmelden op onze website <http://www.wfbn.nl/> en uw gegevens invullen (zo volledig mogelijk).*

***Het bestuur van de WFBN wenst u prettige feestdagen en een gelukkig nieuwjaar.***



*Bep de Vroome – Hamers*

### ***Teilhard de Chardin over het verschijnsel mens***

Augustus 2003 schreef de kort geleden overleden actieve wereldfederaliste Bep de Vroome:

*Het is alweer zo'n twintig jaar geleden, dat ik "Het verschijnsel mens" van Teilhard de Chardin heb gelezen. Vooral de visie van Teilhard op de evolutie van het bewustzijn heeft mijn blik op de wereld verruimd, zoiets van: "Hier sta ik en daar is de wereld, hoe verhoud ik mij daarmee?".*

*In die tijd schreef ik op verzoek van de Wereld Federalisten Beweging Nederland een samenvatting van "Het verschijnsel mens", en nu, als lid van de Teilhard de Chardin gespreksgroep, blijkt de visie van Teilhard ook in deze tijd nog steeds interessant. Vandaar een nieuwe presentatie van die samenvatting.*

[Het is niet mogelijk de gehele tekst van 13 pagina's op papier af te drukken. Daarom volgt hier een selectie. Op de website wfbn.nl kunt u wel de gehele tekst lezen. Daar is ook een andere lezing van haar geplaatst over mondialisering en anti-globalisering. (Peter Davidse) ]

Pierre Teilhard de Chardin leefde van 1881 tot 1955; studeerde fysica, biologie, geologie, paleontologie en was priester, Jezuïet.

Terwijl Teilhard de aardlagen onderzocht en de fossielen tot in hun kleinste details bestudeerde, groeide in hem – wat hij zelf noemde – de zin voor totaliteit, de neiging van de geest om het heelal als eenheid op te vatten, waarin alles met alles is verbonden. Het heelal moet niet als een mechanisch in elkaar gezette constructie worden beschouwd, maar als een dynamische, bewegende constructie, waarvan de groei van binnenuit wordt gekenmerkt. Dat "van binnenuit" zal hij al verdergaande in het boek "de binnenkant" noemen, of "de voering", "de spiritualiteit", of "de psyche".

Wat je overal in het werk van Teilhard tegenkomt, is dat hij hamert op "méér zien", in de betekenis van "méér zijn", en dus "méér leven". Niet alleen je zintuigen gebruiken voor de dingen van alledag, maar zin of gevoel krijgen voor de ruimte van het heelal. Je moet de sterrenhemel bijvoorbeeld niet alleen gebruiken als een romantische overkoepeling van een mooie zomeravond. Hoe weinigen van ons, schrijft hij, hebben wel eens geprobeerd de onmetelijkheid van het heelal te voelen of te overwegen? Uit gemakzucht verkleinen we het verleden onder onze voeten tot een smalle streep. De middeleeuwen vinden we al ver weg, maar daaronder liggen nog miljoenen jaren – zin krijgen voor beweging, voor verandering, wat beweegt en verandert er in mensen, tussen mensen, in de

tijdgeest; en dan natuurlijk zin voor samenhang en verhoudingen ontwikkelen. Teilhard zegt dat wanneer een mens deze eigenschappen niet oefent, hij een dolende blijft in een wereld zonder uitzicht, hoeveel moeite men ook doet om hem ziende te maken. Meer zien betekent dus meer zijn en daarom meer leven.

Teilhard benadrukt hoe indrukwekkend de boom van het leven is. Miljoenen van haar takken en bladeren staan nog niet eens in de cartotheken vermeld; gedeeltelijk omdat ze niet te achterhalen zijn. En bedenk hoeveel tijd er nodig is geweest voor de zoogdieren om zich te ontplooien vanaf de tijd dat ze zich losmaakten van de reptielen (tachtig miljoen jaar). Dan schrijft Teilhard: *"Bekijk de boom van het leven en krijg je dan niet een schok als je ziet wat een armzalig klein blaadje de zoogdieren vormen?"*.

Maar daaromheen, terzijde, eronder, wat een gewemel van opzij strevende soorten. Maar toch, van hoog tot laag, van groot tot klein, alles heeft min of meer éénzelfde zichtbare structuur, niets is opnieuw geboren, alles is gegroeid. Het leven stapelt eigenschappen op eigenschappen, het leven wordt steeds ingewikkelder. Langzaam neemt de gecompliceerdheid van de stoffelijkheid, dus van de buitenkant van een organisme, toe. Vooral de gecompliceerdheid van zenuwstelsel en hersenen en, daaraan gelijk, neemt ook de psyche of binnenkant toe.

Iedereen zal bijvoorbeeld toegeven dat een kat of hond meer psyche heeft dan een vis of een muis. Leven is groeien, en wel met het verschijnsel van gerichte toevoeging. De paleontologie weet al lang dat van bedding tot bedding, het zenuwstelsel zich met grote sprongen ontwikkelt en zich concentreert. Het mechanisme voor de werking van het bewustzijn is het zenuwstelsel. De

omvang van de hersenen neemt toe met de omvang van de levensboom, "zelfs" bij insecten. Teilhard trekt uit deze differentiatie de conclusie dat de evolutie een richting heeft, namelijk naar steeds "hogere" of "meer" bewustzijn.

De paleontoloog die in de tijd de plaats van de dierlijke vormen vaststelt, staat bloot aan het gevaar om in het verleden alleen de eentonige stuwings te zien. De zoogdieren na de reptielen, de reptielen na de amfibieën, enzovoort.

Maar voor Teilhard klimt en groeit er iets zonder ophouden in één richting. Dat iets noemt hij psychisch. Met de oergeboorte van de eiwitten is het wezenlijke van het aardse verschijnsel verplaatst. Het heeft zich samengebald in de omhulling van de biosfeer. De as van de geogenese loopt voortaan door in de biogenese en onthult haar uiteindelijke zin in de psychogenese! De psychogenese is de drijfkracht van leven en opstijgend bewustzijn. Trouw aan haar analytische en deterministische werkwijze wil de biologie blijven vasthouden aan haar beginsel, dat de uitwendige prikkels, bijvoorbeeld strijd om het bestaan en natuurlijke selectie, het beginsel van de levensontwikkelingen zijn. Maar als dat zo is, zegt Teilhard, dan zou de bezieling, de psyche, alleen maar een poging zijn om de wereld aan zichzelf gelijk te doen blijven. Hij stelt dat het steeds toenemend bewustzijn een laatste bron moet hebben en dat zou de onomkeerbare opgang naar hogere psychische inhoud zijn.

Het leven kan dus niet zonder verandering verdergaan, dat zagen we al bij de cel. Geen grootheid ter wereld, zegt Teilhard, vermag te groeien zonder een kritisch punt te bereiken. Water kookt en verdampt, er zijn massa's kritische punten in de fysica aan te wijzen. Het volwassen geworden phylum van de zoogdieren heeft nu dus zijn takken breed uitgewaaierd.

Op dit punt in de evolutie aangekomen citeer ik letterlijk één van de vele mooie beschrijvingen uit het boek. Teilhard schrijft bij de expansie van de zoogdieren: *"Laten wij ons concreet in de tijd stellen, en ons in gedachten verplaatsen in de wereld zoals wij ons die aan het einde van het Tertiair kunnen voorstellen. Op dat ogenblik schijnt aan het aardoppervlak een grote rust te heersen. Van Midden-Afrika tot Zuid-Afrika, over Europa en Azië, strekken zich welige steppen en dichte bossen uit. In die eindeloze groene begroeiing: myriaden antilopen en gestreepte paarden; massa's van verschillende slurfdragers; herten met allerlei gewevormen; tijgers, wolven, vossen, dassen, geheel gelijk aan de huidige soorten. [...] Een periode van kalme overdaad. De bedding der zoogdieren is ontvouwd. – En toch kan de evolutie niet stilstaan. Ergens concentreert zich iets, klaar om voor de dag te komen en weer een sprong naar voren te maken. Maar wat? en waar?"* (p. 124).

*Na de zaadkorrel van het leven is nu de zaadkorrel van het denken tot stand gebracht. Niemand weet of dat kritische punt tussen twee individuen plaatsvond en toen uitwaaierde, of dat er op verschillende plaatsen (wat meer waarschijnlijk is) een kritisch punt ontstond. Maar voortaan zal het levenssap van de evolutie niet alleen bezielde deeltjes door de levende stengel voeren, maar ook denkende deeltjes.*

De veranderingen van de mensheid door middel van de psyche zijn veel rijker en gevarieerder dan de nauwelijks zichtbare veranderingen van het stoffelijke. Het denken heeft de functies van lichamelijke mutaties overgenomen. Het zijn als het ware de samenwerkende denk-eenheden die het overleven en het voortbestaan van de mensheid mogelijk moeten maken. Het is een tasten en zoeken om de meest juiste weg te vin-

den om zelf te overleven en hoe met anderen samen te leven.

*Dat tasten en zoeken noemt Teilhard de noösfeer – de communicatie van mensen onderling over geheel de wereld.*

Vóór de boekdrukkunst was de noösfeer natuurlijk ijl, na de "ontdekking" van Amerika al dichter. De mensheid vormt, zoals we weten, een complexe groep van naties, staten, politieke systemen, ideologieën, volkeren, godsdiensten, enzovoort.

Alle leden van die groeperingen zijn als lovertjes die elkaar door weerspiegeling het licht toekaatsen. Honderdduizenden facetten, het is een tasten en zoeken om de meest juiste weg te vinden om zelf te overleven en hoe met anderen samen te leven. Het denken heeft de functies van lichamelijke mutaties overgenomen.

Door handel in voorwerpen, en overdracht van denkbeelden over en weer, neemt het geleidingsvermogen van het bewustzijn toe. Tradities worden opgebouwd, het collectieve geheugen ontwikkelt zich. De noösfeer is bezig één samenhangend geheel te vormen en de aarde te omgeven.

De noösfeer is onophoudelijk bezig de beste manieren te vinden om als mensen met elkaar te overleven. Vanaf het begin zijn alle mogelijke variaties geprobeerd (stamverbanden, naties, volkeren, huwelijken, matriarchaten, patriarchaten, godsdienstige, sociale, en economische verbindingen) hoe aan plichten en rechten te voldoen, en wederzijds zijn die psychische structuren voor elkaar doordringbaar.

Het wezen van de menselijke evolutie is eerst ontmoeting, dan botsing, en ten slotte de geleidelijke overeenstemming. Een groep mensen van éénzelfde ideologie staat tegenover een andere groep met een andere ideologie.

De botsing tussen de twee groepen wordt je elke avond op de TV aanschouwelijk voorgesteld. Teilhard meent zelfs dat de eerste wereldoorlog noodzakelijk was om de botsing tussen de Europese landen naar overeenstemming met elkaar te brengen, waarna de Volkerenbond werd opgericht en na de Tweede Wereldoorlog de Verenigde Naties.

De klassenstrijd is ook een goed voorbeeld van ontmoeting, botsing, en een geleidelijke overeenstemming.

Wanneer hij dan aan het einde van zijn boek over de opgang naar het "punt Omega" schrijft, vervangt hij de aanduiding psyche of middelpuntzoekende energie door liefde-energie. De naderingswegen tot "Omega" liggen opgesloten in steeds hogere bewustzijnsvormen.

En... het bewustzijn *moet* wel toenemen, want, schrijft hij, de mensheid leeft op een gesloten oppervlak, door technologie, communicatiemiddelen en de wederzijdse psychische doordringbaarheid van individuen neemt de samenpersing van de noösfeer toe.

Teilhard zegt: *"Éénheid groeit slechts wanneer ze gedragen wordt door toeneming van bewustzijn, en dat wil zeggen: van zien... zien of ten onder gaan."* En hij geeft hoop met de woorden: *"Niets is onbeweeglijk, noch in de materie, noch in de geest. Alles herschept zich, alles transformeert zich, ook in de geest van mensen. Alles herschept zich voortdurend ver voorbij de grenzen van ons begrip"*.

Nawoord (van Bep de Vroome)

Het huidige maatschappelijke discours wordt gekenmerkt door "het enerzijds en het anderzijds": enerzijds mondialisering, anderzijds anti-globalisering; enerzijds noodzakelijke geachte economische groei, anderzijds "consuminderen" ten

behoefte van milieu en "Derde Wereld"; enerzijds bestrijding van het hongerprobleem met behulp van genetisch gemanipuleerd voedsel, anderzijds principiële bezwaren daartegen; enzovoort. Om ook deze actuele dilemma's te interpreteren en daarmee de vinger aan de pols van de tijd te houden, is de visie van Teilhard, uiteraard naast andere invalshoeken, nog altijd een welkome ondersteuning.

*Overigens deel ik niet alle inzichten van Teilhard, bijvoorbeeld die met betrekking tot het Christelijke geloof. Maar hij leefde dan ook in een ander tijdsbestek, en zoals hij zelf immers onderwees, is ook het denken van en over de mens zèlf onderhevig aan evolutie.*



Bron:

<http://journeesdetudes.org/lotoisdumonde/>

*Op deze website kunt u ook een deel van het verhaal van de wereldburgers in Frankrijk lezen. Onder anderen een filmpje van de interventie door Garry Davis en Robert Sarrazac van het balkon bij de eerste algemene vergadering van de Verenigde Naties.*

## **Global Governance en de Commission on Global Security, Justice & Governance**

*Bijeenkomst WFM Council en The Hague Institute for Global Justice*

Op 10 November 2014 kwamen leden van The Hague Institute for Global Justice en de World Federalist Movement Council bijeen in Den Haag voor een discussie over de toekomst van *global governance*. Tijdens de bijeenkomst werd een aantal belangrijke uitdagingen en aandachtspunten op dit terrein geïdentificeerd. Voor The Hague Institute vormen deze een belangrijke input voor de recentelijk in Washington gelanceerde *Commission on Global Security, Justice & Governance*. De Commissie, opgericht door The Hague Institute en het Amerikaanse Stimson Center, bestaat uit (voormalig) hoogwaardigheidsbekleders en intellectuelen. Zij zal worden voorgezeten door de voormalig ministers van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten, Madeleine Albright, en van Nigeria, Ibrahim Gambari. Lloyd Axworthy, voorzitter van de World Federalist Movement-Institute for Global Policy (WFM-IGP) is tevens lid van de Commissie. Het doel van de Commissie is om een aantal vergaande hervormingsvoorstellen te presenteren voorafgaand aan de viering van het 70-jarig bestaan van de Verenigde Naties in 2015.

Tijdens de bijeenkomst gaven onder meer William Pace, Executive Director van het WFM-IGP en Fernando Iglesias, voorzitter van de WFM Council, hun visie op dit actuele onderwerp. Pace constateerde dat de kritiek op multilateralisme en de VN enorm was toegenomen, terwijl voorstanders zich echter stil hielden. Hij hoopte dat de Commissie een bron van inspiratie zou zijn voor voorstanders van een progressieve agenda voor global governance en multilateralisme. Ook had hij enkele tips voor De Commissie. Zo moest deze rekening houden met de

toegenomen invloed van regionale en sub-regionale organisaties. Hij verwees bovendien naar artikel 24 van het VN-Handvest, en stelde dat het huidig gebruik van het vetorecht in de Veiligheidsraad niet overeenkwam met het Handvest. Een ander aandachtspunt was de ontwikkeling en implementatie van Responsibility to Protect (R2P).

Dhr. Iglesias vond dat de huidige wereld overeenkomsten vertoonde met het begin van de 20<sup>e</sup> eeuw, waar het einde van de *Pax Britannica* leidde tot een aantal grote oorlogen. Op dit moment stond de *Pax Americana* onder druk, wat bleek uit actuele conflicten in Syrië, Oekraïne, Libië en Gaza. Het huidige systeem was eerder multipolair, waarbij een ieder voor zijn eigen belangen vocht. Daarom zou de Commissie zich moeten richten op onderwerpen als 'vrede' en 'rechtsstaat' ('rule of law'). Hij verwees ook naar het grote potentieel van een toekomstige parlementaire vergadering van de VN als drijvende kracht achter hervorming en verandering van de organisatie. Hij was het bovendien eens met dhr. Pace dat regionale integratie een belangrijk aandachtspunt was als deel van de global governance architectuur.

Tijdens de discussie werd nog een groot aantal aanbevelingen gedaan die het The Hague Institute zal meenemen in het werk van de Commissie. Daarbij was aandacht voor het grote belang van niet-statelijke actoren. Globalisering had geleid tot een tegenstelling tussen markten en de burgermaatschappij aan de ene kant, en staten met een nationale blik aan de andere kant. De wereld was onderhevig aan een erosie van soevereiniteit waardoor niet-statelijke actoren een steeds belangrijkere rol zouden gaan spelen. Ook hervorming van de VN-Veiligheidsraad stond centraal. Een aantal federalisten verwachtte dat onwil van de huidige permanente vijf leden een hervormingsproces zou blijven bemoeilijken. De Commissie zou naar deze kwestie moeten kijken.

Daarnaast werd nog een aantal specifieke aandachtspunten voor de Commissie genoemd. Gezien de snelle ontwikkelingen op dit terrein was bijzondere aandacht vereist voor de rol van informatietechnologie en *cyber governance*, en ook voor de rol van militaire interventies en (massa)migratie. Tevens werd de hoop uitgesproken dat de Commissie de oprichting van een parlementaire vergadering zou onderschrijven, en zou kijken naar de relatie tussen de Commissie voor vredesopbouw ('Peacebuilding Commission', PBC) en de VN-Veiligheidsraad.

Dr. Abiodun Williams, voorzitter van The Hague Institute, benadrukte dat de Commissie zo veel mogelijk van deze aanbevelingen zou meenemen. Hij erkende dat regionale rivaliteit een groot struikelblok vormde voor hervorming van de VN-Veiligheidsraad. Volgens Dr. Williams zou dit opgelost kunnen worden door het mogelijk te maken dat grote aspirant-lidstaten (als India, Brazilië, etc.) herkozen kunnen worden, opdat ook zij een langere termijn zouden hebben binnen de Veiligheidsraad. Voor de Commissie waren onderwerpen als R2P en militaire interventie eveneens van belang. Dr. Richard Ponzio, hoofd van het Global Governance Programma van The Hague Institute, voorzag een rol voor de PBC in post-peacekeeping. Dr. Ponzio benadrukte bovendien het belang van een voortdurende inzet om de juiste coalities te smeden, om daadwerkelijk tot VN hervormingen te komen. Een van de eerste doelen van de Commissie was het identificeren van dit soort coalities en 'best practices' voor zulke coalities.

#### *De Commission on Global Security, Justice & Governance*

Op 21 November 2014 vond in Washington de officiële inauguratie plaats van de *Commission on Global Security, Justice & Governance*. Vanaf 10 December 2014 zijn alle ontwikkelingen

omtrent haar werk te volgen via <http://globalsecurityjusticegovernance.org/>. Naast de covoorzitters en Dr. Axworthy bestaat de Commissie uit een groot aantal prominente leden: Haifa Al Kaylani (oprichter van het *Arab International Women's Forum*), Celso Amorim (Minister van Defensie en voormalig minister van Buitenlandse Zaken van Brazilië), Yoriko Kawaguchi (voormalig minister van milieu van Japan), Jane Holl Lute (voormalig Staatssecretaris voor binnenlandse veiligheid van de VS), Asha-Rose Migiro (Minister van Buitenlandse Zaken van Tanzania en voormalig VN onder-Secretaris-Generaal), José Antonio Ocampo (voormalig minister van financiën van Colombia en VN onder-Secretaris-Generaal voor Economische en Sociale Zaken), Shyam Saran (voormalig minister van Buitenlandse Zaken en hoofdonderhandelaar klimaatverandering voor India), Michael Schaefer (voorzitter BMW Foundation en voormalig Duits ambassadeur in China), Jozias van Aartsen (voormalig minister van Buitenlandse Zaken van Nederland en burgemeester van Den Haag), en Erna Witoelar (oprichter van het *Indonesian Environmental Forum* en voormalig minister van huisvesting en regionale ontwikkeling van Indonesië).

De Commissie richt zich op wereldwijde dreigingen en uitdagingen, in het bijzonder fragiele staten, klimaatverandering en cyber-economie. Door middel van bijdragen uit online consultaties en internationale bijeenkomsten, zoals met de WFM Council, zal een rapport worden opgesteld ter aanvulling van de VN Post-2015 Sustainable Development Goals agenda, de VN Peacebuilding architectuur, de Global Cyber Space Conference in Den Haag (April 2015) en de UN Conference on Parties on Climate Change (UNFCCC) in Parijs.

#### *The Hague Institute for Global Justice, Global Governance Programma*

## **Een nieuw handelsverdrag tussen EU en VS?**

*Peter Davidse*

Ook in deze nieuwsbrief volgen we het nieuws rond de onderhandelingen over dit nieuwe trans-atlantische handelsverdrag (TIPP). Een klein jaar geleden was er veel te doen over het ondemocratisch karakter van de onderhandelingen. Inmiddels blijkt er volop debat, zowel binnen als buiten de nationale parlementen en het parlement van de Europese Unie. Het belangrijkste argument voor het verdrag is dat door het weghalen van barrières de internationale handel gemakkelijker is, en daarmee zal groeien. Daardoor zal ook de economische groei hoger zijn, en er meer werkgelegenheid zijn. In het algemeen heeft de geschiedenis bewezen dat het vergemakkelijken van handel de economische groei in het hele gebied bevordert. Het maakt dan niet uit of dit nu is door aanleg van betere wegen, het afschaffen van grenscontroles, lagere importbelastingen of welke andere reden ook.

De meeste politieke partijen zijn voor een vrijhandelsakkoord vanwege de economische voordelen. In dit artikel citaten van volksvertegenwoordigers en de minister voor buitenlandse handel. De afstraf is aan Mevrouw Agnes Mulder: "Het CDA is groot voorstander van het Transatlantic Trade & Investment Partnership (TTIP). Het kan namelijk leiden tot grote welvaartswinst en handelsvoordelen aan beide zijden van de Atlantische Oceaan. Het CDA staat voor meer handel, groei en banen. President Obama heeft niet voor niets zijn persoonlijke toewijding aan dit ambitieuze akkoord benadrukt. Laten we ons als Nederland ook inzetten om TTIP tot een succes te maken."

De heer de Leegte (VVD): "Dankzij de groeiende wereldhandel kregen meer

landen toegang tot meer markten. De welvaart steeg, de armoede nam af, de levensverwachting steeg, de biodiversiteit steeg, de gezondheid gaat beter en meer kinderen gaan naar school. Vrijhandel heeft ons veel gebracht, maar toch ontstaat er steeds meer weerstand tegen."

De regering is ook groot voorstander van dit nieuwe verdrag. De afgevaardigde Bram van Ojik (Groen Links) vraagt en krijgt van minister Ploumen (PvdA) zelfs een liefdesverklaring voor vrijhandel, zij het met huwelijkse voorwaarden. Zij antwoordt op een leuk geformuleerde vraag van hem met "Nog hedenochtend kreeg ik een liefdesverklaring van mijn echtgenoot, terwijl hij vijf minuten later toch drie verbeterpunten voor mijn gedrag had. Zo gaat het natuurlijk precies; dat is het principe van een uitgebreid akkoord. Eerlijk gezegd denk ik dat het de heer Van Ojik regelmatig niet anders vergaat met zijn echtgenote. Maar even serieus: dit is veelbetekenend. Ik zeg namelijk dat dit idee van een akkoord over vrijhandel tussen de Verenigde Staten en Europa goed is voor Nederland en voor de Nederlandse burger, en dat het goed is voor de rest van de wereld, maar ik zeg ook dat dat niet vanzelf gaat. Daarom is Nederland ook zo'n actieve speler; niet alleen in de debatten hier in Nederland, maar ook in Brussel. Binnen de kaders zijn er natuurlijk eindeloos veel mogelijkheden om dit in te richten. Ik ga ervan uit dat het mogelijk is om de punten van zorg die hier naar voren zijn gekomen, te adresseren, maar dat doet niets af aan mijn liefde voor het concept van een vrijhandelsakkoord tussen twee belangrijke blokken en het feit dat dat ten goede komt aan velen." Een politiek overleg kan sprankelend zijn als het gaat over het bevorderen van vrede en vriendschap tussen de volkeren.

Handel vindt altijd plaats in concrete goederen of diensten. Het gaat



bijvoorbeeld om het importeren van speelgoed uit China, of het op de trein zetten van rollen staal uit IJmuiden naar een autofabriek in Duitsland, of het leveren van assistentie bij computerproblemen door een helpdeskmedewerker in Tsjechië. Op de plaats van productie van de goederen kunnen de wetten, regels en gewoonten per land, of regio, zeer verschillend zijn. Dit is nog een ander soort verschil dan de grote verschillen die er ook binnen één land kunnen bestaan tussen de verschillende ondernemingen. Denk bij dat laatste bijvoorbeeld aan de mogelijkheid als consument biologisch dynamische producten te kopen met het Demeter keurmerk, wat wel duurder is, of om plofkip in het karretje te doen bij de Lidl, een bedrijf dat niet bekend staat om zijn goede en sociale arbeidsrelaties, maar wel goedkoop is. De Europese Unie is een schoolvoorbeeld van wat er bereikt kan worden in minder dan een eeuw aan éénwording van een markt op vele gebieden. Dit heeft niet alleen voor meer welvaart gezorgd, maar mede door de EU is er ook een sterkere consumentenbescherming gekomen dan in lidstaten aanwezig was. Doordat wij als West-Europeanen de krachten gebundeld hebben is onze gezamenlijke onderhandelingspositie ook sterker dan als iedere lidstaat afzonderlijk met de VS zou moeten onderhandelen.

De verschillen in standaarden tussen de EU en de VS zijn daarom een onderdeel van de onderhandelingen. Als de EU hogere standaarden heeft op bepaalde punten dan de VS zijn er diverse mogelijkheden om dit op te lossen. Er zou afgesproken kunnen worden dat alle producten moeten voldoen aan de normen van de markt waarop zij verkocht worden. Er kan ook vastgelegd worden dat ondanks kwaliteitsverschillen, de producten van de producent uit het andere gebied toch worden toegelaten, de normen van het land van oorsprong gelden, niet het land waar het wordt

verkocht. Het lijkt erop dat de onderhandelaars willen afspreken om elkaars producten toe te laten als deze voldoen aan de normen van het land waar deze zijn gemaakt, en niet heel veel afwijken van de basis normen. Maar hier zal het er tussen de EU en de VS op bepaalde punten waarschijnlijk nog hard aan toe gaan.

Mevrouw Agnes Mulder (CDA) stelt daarom in de Tweede Kamer de vraag die bij velen leeft: "Kan de Minister nogmaals bevestigen dat TTIP niet zal leiden tot het verlagen van Europese standaarden om mens, dier, plant en milieu te beschermen? Oftewel: geen chloorkippen, hormoonvlees of gekloonde dieren." Het antwoord van de minister (Ploumen, PvdA) is geen volmondig ja omdat dit nog deel uitmaakt van de onderhandelingen. Haar inzet, en daarmee de inzet van de Nederlandse regering is wel om de chloor kip uit de VS niet in de EU toe te laten. Zij wordt nog nader bevraagd door Marianne Thieme (Partij voor de Dieren): "Er leven veel zorgen in de landbouw, met name over de prijsontwikkeling van producten. Amerika kan nog altijd veel goedkoper produceren dan wij, omdat men daar veel gemakkelijker met hormonen kan werken, genetisch gemanipuleerd voedsel kan produceren en omdat, in tegenstelling tot in Europa, het voorzorgprincipe er niet geldt. De Minister kan zich dan toch wel voorstellen dat wij een enorme ratrace to the bottom gaan krijgen als wij deze producten hier in Nederland en in andere Europese landen gaan krijgen, dat er nog meer boeren zullen moeten stoppen met hun bedrijf – nu al zeven per dag! – en dat je zo alleen maar grote megastallen en monoculturen zult overhouden? Deze Minister, met haar achtergrond, zou daar toch niet voor moeten zijn?" Minister Ploumen: "Mevrouw Thieme kent mij goed: ik ben zo ook niet. Daarom herhaal ik het maar. Ik heb hier een citaat van de heer De

Gucht (de verantwoordelijke EU commissaris - red.), in het Duits: «Kein Chlorhuhn bei Freihandelspakt». Dat willen wij dus juist niet. Er is op dit punt geen verschil van inzicht tussen mevrouw Thieme en mijzelf."

Op het punt van de privacy en gegevensbescherming is de minister veel duidelijker: Dataproductie maakt geen deel uit van de onderhandelingen. Het verdrag zal dan ook niet tornen aan de EU-privacybescherming.

De afgelopen maand zijn de nieuwe Eurocommissarissen aan het werk gegaan. Na haar eerste ontmoeting met Cecilia Malmström, de nieuwe Handelscommissaris, rapporteert onze Nederlandse minister voor Buitenlandse Handel aan de Kamer: "Voor het toekomstige handelsbeleid zijn vooral relevant de bijdrage die het moet leveren aan de prioriteiten "Unie van banen, groei en concurrentievermogen" en aan "de Unie als sterke mondiale speler". Bij dit laatste gaat het ook om de samenhang tussen de verschillende instrumenten van het extern beleid van de EU, waaronder handel en ontwikkeling. Het beleid ten aanzien van het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) zal onder de nieuwe Europese Commissie niet wijzigen: zo heeft Commissaris Malmström (Lid Zweedse liberale partij) reeds te kennen gegeven dat de EU geen enkele standaard zal verlagen, de beleidsvrijheid voor overheden niet wordt aangetast, het voorzorgsbeginsel niet ter discussie staat en TTIP niet ten koste zal gaan van juridische zekerheid en bescherming van burgers in de EU. Ook de democratische controle van het Europese besluitvormingsmodel staat niet ter discussie. De EU heeft het voorzorgsprincipe bijvoorbeeld gebruikt om de invoer van Amerikaans hormoonvlees tegen te houden".

Een ander belangrijk punt is de afhandeling van geschillen over investeringen. In vele handelsverdragen is hiervoor een apart tribunaal voorzien. Jean Claude Juncker vindt dit als voorzitter van de Europese Commissie van zo'n groot belang dat hij dit punt niet alleen aan de handelscommissaris wil overlaten, maar ook de expliciete goedkeuring eist van de vice-president.

Natuurlijk leidt de discussie in het digitale tijdperk tot tweets. Bijvoorbeeld van Europarlementariër Wim van de Camp: Stevige taal van @JunckerEU over TTIP: Transatlantic Trade and Investment Partnership. Geen eenzijdige US-normen en openbare documenten.

Het hele verslag van de Tweede Kamer behandeling in algemeen overleg van de Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken (kamerstuk 21 501-02 ), vastgesteld op 28 oktober 2014 kunt u nalezen op: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/21501/kst-21501-02-1419?resultIndex=1&sorttype=1&sortorder=4>

De voortgang en het politieke debat over dit handelsverdrag is ook terug te vinden op de website van de Eerste Kamer. Daar wordt dit als mededeling voor kennisgeving aangenomen en in het perspectief geplaatst van de "Tussenopname van de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei". Interessant is dan ook om te zien hoe de nieuwe digitale media de transparantie bevorderen, tenminste als je de weg weet te vinden in het enorme world wide web. De dienstverlenende ambtenaren helpen ons als burger met onder andere een link naar de website van het EU parlement waarop de hele voortgang wordt gepubliceerd. Eerste Kamer: [https://www.eerstekamer.nl/eu/edossier/e140011\\_commissiemededeling](https://www.eerstekamer.nl/eu/edossier/e140011_commissiemededeling)

De enige Nederlander in de onderhandelingsdelegatie van het EU parlement is Marietje Schaake. Zij is ook de woordvoerder van de liberale fractie. Op haar blog doet zij verslag: <http://www.marietjeschaake.eu/nl/2013/06/15357/>

Zie voor andere commentaren bijvoorbeeld ook het artikel van Ko Colijn in Vrij Nederland over dit verdrag in het krachtenveld van de machtsverhoudingen in de wereld, en de relatie met de wereldhandelsorganisatie. <http://www.vn.nl/Opiniemakers/Ko-Colijn/Artikel-Ko-Colijn/De-keerzijde-van-het-handelsverdrag.htm>

Een kritisch commentaar levert Edwald Engelsen op de website van 'de correspondent'. De minister van buitenlandse handel krijgt de wind van voren. <https://decorrespondent.nl/1245/Waarom-het-handelsverdrag-met-de-VS-met-argwaan-moet-worden-bekeken-TTIP/105300855-b0fce88f>

En een artikel uit de NRC over het investeringstribunaal. <http://www.ttip2014.eu/files/content/docs/Full%20documents/TTIP-Juncker-ISDS-NRC.pdf>

Naar aanleiding van de vragen en opmerkingen van bedrijven, ngo's en andere partijen die zijn geïnteresseerd in dit verdrag, heeft het ministerie van buitenlandse zaken het e-mailadres «[ttip@minbuza.nl](mailto:ttip@minbuza.nl)» geopend.

Interessant voor lobbyisten om te zien is ook de webpagina van het EU parlement over het strategisch plan 2020 voor slimme, duurzame en inclusieve groei: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=COM%282014%290130&I=EN>

## **Het handelsverdrag TTIP tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten: een kritische noot(d)!!**

*Jan-Kees Koning en Marjolijn Snippe*

Het Trans-Atlantisch Vrijhandels-en Investeringsverdrag (TTIP) is een voorgesteld vrijhandelsverdrag, waarover wordt onderhandeld tussen de Europese Unie, de Verenigde Staten, Canada, Mexico, Macedonië, Servië, Bosnië-Herzegovina, Montenegro, Turkije, Noorwegen, Zwitserland, Liechtenstein en IJsland.

Voorstanders argumenteren, dat de (beoogde) overeenkomst zou zorgen voor economische groei, terwijl tegenstanders argumenteren dat de overeenkomst de macht van grote bedrijven verder zou vergroten en het voor regeringen moeilijk maakt om de markten te reguleren ten behoeve van het algemeen, nationaal belang.

Met de (beoogde) overeenkomst wordt gehoopt op meer economische groei en meer welvaart, althans voor de betrokken landen.

### **KRITIEK**

#### **Uitholling democratie**

De (beoogde) overeenkomst kan alleen worden gewijzigd met instemming van alle staten. Door een vrijhandelsakkoord als TTIP zou het moeilijker worden voor regeringen om markten te reguleren in het algemeen belang. Bovendien bevat dit verdrag een regeling over ISDS (Investor State Dispute Settlement) in handelsverdragen (VS, CA, EU....). Dit geeft bedrijven het recht schadevergoeding te eisen als wetten hun winst in het gedrang dreigen te brengen. Denk bijvoorbeeld aan wetgeving op het gebied van de volksgezondheid of op het gebied van de

milieubescherming. Hierdoor wordt het democratisch beginsel dat de wetgevende bevoegdheid bij de burgers legt (of hun verkozen volksvertegenwoordigers) ondergraven.

De liberalen van Guy Verhofstadt, fractievoorzitter in het Europees Parlement en Jean-Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie, willen met het TTIP-verdrag tussen de EU en de Verenigde Staten met meer banen de economie van de Europese Unie verder helpen.

Het TTIP-verdrag geeft privileges aan Amerikaanse bedrijven die investeren in de Europese Unie. Als ze investeren in de Europese Unie (met werkgelegenheid) hoeven ze minder (nationale) Europese sociale premies te betalen en minder loon te betalen (dan onder de nationale en Europese) cao's aan de Europese arbeiders.

Ook de medezeggenschap en de vrijheid om je mening te geven in de Amerikaanse bedrijven die gebruik maken van het TTIP-verdrag worden voor de Europese arbeiders beperkt. Alles onder het mom van "banen in de Europese Unie!!"

Ook de vrijheden van de vakbonden in de Europese Unie ten aanzien van de Amerikaanse bedrijven, die gebruik maken van het TTIP-verdrag, worden zéér beperkt.

Het Amerikaanse bedrijfsleven kan via een speciale rechtbank (geregeld in het TTIP-verdrag) nationale Europese regeringen voor een speciale handelsrechtbank dagen. Dus mocht een Europese regering lastig zijn voor het Amerikaanse bedrijfsleven, dat investeert in de Europese Unie, met werkgelegenheid....., dan sleept het Amerikaanse bedrijfsleven die voor de handelsrechtbank.

Het milieu wordt gesloopt met het TTIP-verdrag, Europese (sociale) rechten worden beperkt door het TTIP-verdrag tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten. ALLES onder het mom van werkgelegenheid in de Europese Unie.....

Dank aan de Europese liberalen en de christen democraten in het Europees Parlement, voor het afschaffen van de mensenrechten in Europa en het uitbuiten van de Nederlandse en Europese arbeiders, met het TTIP-verdrag tussen de Verenigde-Staten en de Europese Unie.

In 2015 zal het Europees Parlement er hopelijk kritisch over stemmen.....

## **“Vernieuwde” discussie over het basisinkomen binnen de WFBN.**

*Jan-Kees Koning*

Het afgelopen jaar heb ik via het Europees verkiezingsprogramma 2014 – 2019 van de Partij de Arbeid geprobeerd het oude thema “basisinkomen” in Europa in het verkiezingsprogramma te krijgen. Tevergeefs, voorlopig. Maar ik geef niet op!!

Ook binnen de WFBN werd in de jaren tachtig van de vorige eeuw vaak gesproken en gediscussieerd over het basisinkomen, en dan mondiaal. De grote inspirator van het basisinkomen was de charismatische kunstenaar Pieter Kooistra, uit Varik, vlakbij mijn woonplaats Tiel.

Pieter Kooistra heeft veel geschreven over het basisinkomen. Hij ‘begeesterde’ de WFBN met het ‘UNO-inkomen’.

Graag geef ik jullie als lezers achtergrondinformatie over het basisinkomen. Zo wil ik een discussie

starten “in de geest van Pieter Kooistra” over het basisinkomen binnen de WFBN, en later een concept “Economisch Manifest” schrijven voor de WFBN.

In het volgende nummer(s) van *Eén Wereld* zal ik verder schrijven over het basisinkomen en graag zie ik uw reactie tegemoet, die ik zal publiceren op de website van de WFBN en in het ledenblad ,*Eén Wereld*.

Mijn e-mail adres is [cj.koning@planet.nl](mailto:cj.koning@planet.nl)

Het basisinkomen is een inkomen gegeven of gegarandeerd door de overheid aan de burgers. Onder basisloon wordt over het algemeen een *onvoorwaardelijk* basisinkomen verstaan. Het is hoog genoeg om zonder luxe van te leven. De hoogte van het bedrag wordt door de EU gesteld op 60% van het mediane inkomen. Bij voorwaardelijkheid spreekt men niet meer van een basisinkomen maar van een uitkering.

### *Motivering*

De invoering voor het basisinkomen kan uit verschillende overwegingen worden gemotiveerd. Veel gehoorde motieven voor een basisinkomen zijn:

- fundamentele mensenrechten (recht op leven, aandeel in natuurlijke rijkdommen);
- idealistische motieven (vrijheid, lossere band tussen werk en inkomen, inkomensnivellering);
- sociale motieven (armoedebestrijding, vermindering van stigma's, tegengaan van uitbuiting);
- economische motieven (bevordering kleinschaligheid, evenwichtigere arbeidsverdeling, stimulering lokale economie);

- emancipatoire motieven (waardering van traditioneel door vrouwen verrichte werkzaamheden);
- ontwikkelingsmotieven (basisinkomen als ontwikkelingshulp, universeel basisinkomen);
- praktische overwegingen (eenvoud, vermindering van willekeur en bureaucratie).

### *Tegenstand*

Het basisinkomen kent ook tegenstanders. Een veel gehoord argument is dat een basisinkomen ertoe zal leiden dat een (te groot) deel van de bevolking zou kiezen om geheel niet te gaan werken of zelfs geen opleiding meer te gaan volgen.

### *Praktische uitvoering*

Een basisinkomen geldt voor iedereen: gehandicapten, werkenden, studenten, werkzoekenden, ambtenaren, zelfstandigen, vrije beroepen. Een volledig basisinkomen zou in principe alle sociale toelagen overbodig maken, zoals kindervergoedingen, studiebeurzen, leeflonen, en uitkeringen bij ziekte, werkloosheid en pensionering. Bij een gedeeltelijk basisinkomen kunnen bepaalde toelagen, bijv. bij werkloosheid, ziekte, pensioen, worden vervangen door een variabele aanvulling op het basisinkomen, daarmee zou men echter het voordeel van eenvoud en minder bureaucratie grotendeels verliezen. Met een basisinkomen kan men het minimumloon afschaffen en het loon zou een aanvulling worden op het basisinkomen. Als gevolg hiervan zouden de loonkosten voor de werkgever significant kunnen dalen en nemen de productiekosten van binnenlandse goederen en diensten hierdoor af. Door het oprekken en geleidelijk gelijkgeschakelen van de btw-tarieven

kunnen de verkoopprijzen naar het actuele peil opgetrokken worden en het zijn de meeropbrengsten die toelaten het basisinkomen (voor een groot deel) te financieren.

### *Nederland*

In Nederland werd het basisinkomen op de politieke agenda gezet door D66 en de PPR, die later samen met de PSP, CPN en EVP opging in GroenLinks. Het onderwerp stond aanvankelijk ook bij de nieuwe partij in de belangstelling. Het basisinkomen wordt nog steeds gesteund door De Groenen. Bij de Tweede Kamerverkiezingen 2012 hadden de partijen Soeverein Onafhankelijke Pioniers Nederland en Partij voor de Toekomst het basisinkomen als belangrijk onderdeel van hun programma.

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) bepleitte in 1985 de invoering van een gedeeltelijk basisinkomen.

De AOW kan als een basisinkomen voor ouderen worden beschouwd, alleen niet voor ouderen die voor langere tijd in het buitenland hebben gewoond, omdat zij normaliter slechts AOW opbouwen over de jaren dat zij in Nederland wo(o)n(d)en.

De voormalige WIK komt dicht in de buurt van een basisinkomen voor een specifieke beroepsgroep, evenals een vergelijkbare voorziening voor topsporters. Deze zijn echter niet geheel onvoorwaardelijk.

Een van de grootste propagandisten voor het basisinkomen is politiek activiste Saar Boerlage. Zij was vele jaren voorzitter van de Vereniging Basisinkomen.

De hoogleraar Philippe van Parijs geldt wereldwijd als een autoriteit met betrekking tot het basisinkomen. Zie

<http://europanetwerk.pvda.nl/2014/03/29/solidariteit-binnen-europa-philippe-van-parijs/> voor meer informatie.

### *Wereld*

Nationale organisaties die zich bezighouden met het basisinkomen zijn aangesloten bij het Basic Income Earth Network (BIEN), dat om het jaar een wereldcongres over het basisinkomen organiseert. In 1998 werd het BIEN-congres in Amsterdam gehouden, verzorgd door de Vereniging Basisinkomen en de Universiteit van Amsterdam.

Naar aanleiding van een aantal bijeenkomsten in diverse Europese steden (Wenen 2005, Basel 2007, Berlijn 2008, Herzogenrath 2009 en Wenen 2011) hebben diverse organisaties, zoals de Duitse Rondetafel voor basisinkomen en Vereniging Basisinkomen besloten samen te werken om het basisinkomen te promoten op Europees niveau. In Wenen (2011) kwamen ze overeen via een Europees Burgerinitiatief meer dan een miljoen ondertekeningen binnen de Europese Unie op te halen.

Externe Links: Vereniging Basisinkomen: <http://basisinkomen.nl/>

### **Correctie**

In de herfst-editie van onze Nieuwsbrief Eén Wereld zijn op het laatste moment de afkortingen R2P en LGTB's vertaald. Hierbij is abusievelijk voor het Engelstalige woord "gay" het verouderde "homofiel" gekozen, wij bedoelden uiteraard "homoseksueel".

### **Gesignaleerd**

Naar aanleiding van de oproep voor basisinkomen een aantal links naar Pieter Kooistra en het idee voor een UNO-inkomen.

Een artikel op wikipedia over Pieter Kooistra:[http://nl.wikipedia.org/wiki/Pieter\\_Kooistra](http://nl.wikipedia.org/wiki/Pieter_Kooistra)

Over Pieter Kooistra en het UNO-inkomen op de website van stichting Basisinkomen:<http://basisinkomen.nl/wp/wie-was-pieter-kooistra/>

De doctoraal-scriptie van Peter Davidse over het UNO-inkomen:  
[http://www.academia.edu/4352500/the\\_world\\_plan\\_for\\_an\\_additional\\_united\\_nations\\_distributed\\_income](http://www.academia.edu/4352500/the_world_plan_for_an_additional_united_nations_distributed_income)

Een overzicht van Nederlandse organisaties die zich inzetten voor een wereldbasisinkomen:  
<http://www.globalincome.org/Nederlands/Links.html>

Twee links naar het oude veerhuis dat Pieter Kooistra heeft nagelaten. Hij vertelde daarover dat toen hij dit huis zag, hij de ingeving had dat hij hier wereldomspannende ideeën zou krijgen. Dit was voor hem de aanleiding het te kopen. De ruimte is nu ook te huur voor bijeenkomsten:  
<http://www.femi.org/nl/projects/uno-income/>

<http://www.veerhuis.nl/uno-foundation/>

## Het loopt gierend uit de hand!

door Frans Micklinghoff

Dat Amerika/de coalitie, na 11 september Afghanistan zou binnenvallen was, uit Amerikaans oogpunt, onvermijdelijk. Nog nooit waren de Verenigde Staten van Amerika op 'eigen grondgebied' aangevallen. Het terreurnetwerk en de kopstukken Al Quada moesten bestreden worden, om te beginnen in Afghanistan. De bombardementen op Torra Borra, de jacht op Osama Bin Laden en het

verdere verloop, het staat menigeen nog vers in het geheugen. President Bush wilde een veiligere wereld en de terreurdreiging die uitgaat van Al Quada energiek bestrijden. Met als gevolg de gevangenis Guantanamo Bay. Waar enkele honderden mannen al jaren gevangen zitten zonder enige vorm van proces, een rechtsstaat onwaardig. Hier juist wordt terrorisme gekweekt.

### *Kalifaat*

Ook Irak kwam aan de beurt, waar Saddam Hoesein aan de macht was die, na een spelletje blufpoker rond de aanwezigheid van nucleaire wapens werd overrompelt door Amerika/de coalitie, uit een riolering werd getrokken en uiteindelijk werd geëxecuteerd. Irak veranderde bij gebrek aan een dictator in een door stammen en geloven verscheurd land waar anarchie aan de orde van de dag is.

In zo'n situatie van gebrek aan orde en onderling respect wordt de voedingbodem geploegd om het zaad van haat, fanatisme en godsdienstwaaninzin vruchtbaar te laten ontkiemen en vrucht te laten dragen. In feite kon je je baard erom verwedden dat er wel ergens in dit gebied een kalifaat zou worden uitgeroepen. Aldus geschiedde. Natuurlijk werd de snelle gebiedsuitbreiding bevorderd door de in paniek op de vlucht slaande Irakese troepen, die slecht bewapend waren achtergelaten door de Amerikaanse/coalitietroepen. Een kalifaat waar andersdenkenden simpelweg het hoofd wordt afgehakt. Waar de haat tegen de westerse decadentie groot is. Blijkbaar aantrekkelijk voor hangjongeren uit Nederlandse steden.

### *Decadent?*

En wij, in dat decadente Westen? Nou, dat decadente valt best mee. In Nederland discussiëren we op hoogstaand niveau over de kleur van Zwarte Piet. En het Zwarte Pieten is in dit mooie land, dat het (in)polderen heeft uitgevonden, als 'gezelschapsspel' nog lang niet afgelopen!

Zo tegen de jaarwisseling verbazen we ons over de vele gevallen sterren aan ons oneindig mooie firmament: een vreemd gaande burgemeester, een aan lager wal geraakte advocaat, cruseschip- en massaratibestuurders van woningcoöperaties en ga zo nog maar een tijdje door. Allemaal kunnen ze hun naam geven aan een planetoïde tig-kilometer van ons vandaan. Genoeg van deze steenklompen voorhanden. Waarop we, een als een mislukte aardappel uitziende gedrocht, een koelkast in de schaduw wisten te planten. Zouden we daar antwoorden vinden op vragen omtrent het leven hier op aarde?

### *Intelligent leven?*

Een ding is zeker: als er buitenaardse wezens bestaan dan zijn ze zeker intelligent ... want ze vertikken het om met de aardse mens contact op te nemen!

Overigens, er bestaan buitenaardse wezens. Het boek over het ongeval bij een boerderij nabij Roswell (USA) is hooguit tweedehands verkrijgbaar. Wie dat boek leest weet dat in Amerika een soort vliegende schotel in juni 1947 is neergestort en hierbij een aantal buitenaardse wezens zijn geborgen die nu in de formahildryde-bad liggen en als zeer geheim en staatsgeheim aan ieder spiedend oog worden onttrokken. Er zou bij het bekendworden van 'buitenaardsen' paniek kunnen uitbreken ...! Wanneer het bestaan van buitenaardse intelligente wezens wordt aangenomen als 'zeker en vast' (zoals de Belgen dat zo mooi zeggen), dan zijn

ook veel zaken uit het oudste geschiedenisboek der mensheid (de Bijbel) beter verklaarbaar en zijn verschillende andere 'vraagstukken' van de oudheid ook gemakkelijk verklaard. Zoals een aantal plekken in Iran en Irak waarvan men vast heeft gesteld (o.a. met behulp van de C12 datering) dat onder een extreem hoge temperatuur stenen en rotsen zijn verbrand zo'n 5000 jaar geleden. De extreme aandacht voor de zon en planeten in het oude Egypte en andere tot voor kort onverklaarbare zaken van de Azteken en omliggende volkeren komen dan in een ander daglicht te staan. Waarom leek het eerste schrift op de aarde zo opvallend veel op ons huidig computerschrift van nullen en eenen? Waarom zag Mozes, nadat hij de berg afdaalde met de twee op stenen tafels gelijkende batterijen zo 'verlicht' dat hij een sluier om moest doen? Hoe kon de Ark des Verbonds spreken gelijk onze huidige transistorradio's? Hoe kon men een pyramide bouwen met zulke zware stenen en metershoog opstapelen (waar normaal een paar honderd man een dag aan zeulen en trekken) in een tempo van 6 stuks per uur, zonder dat de economie van dat oude Egypte ten gronde ging? Vragen, vragen en nog eens vragen die gemakkelijker te beantwoorden zijn wanneer men ingrijpen, om welke reden dan ook, van buitenaardse wezens accepteert. Sprookjes? Nogmaals, lees het (slecht) uit het Amerikaans vertaalde boek over het Roswell incident en u zult van mening zijn dat er 'iets' was, is en wellicht nog komen zal dat ons nog aardig zal verbazen. Maar genoeg daarover.

We hebben genoeg aan onze eigen problemen en moeten die eerst oplossen.

### *Dreigende gevaren*

Natuurlijk de dreiging van het terrorisme. We willen allemaal een veilige wereld.



Maar onze wereld is nooit 'veilig' geweest. Orkanen, aardbevingen, typhonen, hongersnoden, tsunami's, vulkaanuitbarstingen, bliksemschichten en overstromingen teisterden en teisteren nog jaarlijks en dagelijks de aarde. Niemand wist vroeger en ook nu nog niet wanneer zijn tijd was gekomen, dus was het verstandig zijn/haar lamp brandende te houden. Natuurlijk is het aardig dat we een Internationaal Gerechtshof en een Internationaal Strafhof hebben, maar het is geen verzekeringspolis tegen oorlogen, rampen en kwaadaardige personen.

Natuurlijk de opwarming van de aarde. Maar warmt de aarde op dankzij menselijk handelen of door cyclische zonnewarmte activiteiten die groter zijn dan al het nietig menselijk handelen bijelkaar? En 'so what'? De aarde is vele malen in haar bestaan van 4 miljard jaar opgewarmd en afgekoeld, overstromd (niet alleen tijdens een zond(e)vloed), omgepoold en weer terug gepoold. Ooit konden we over de bodem van de Noordzee lopen en kwamen de Theems en Rijn samen met de Maas en Schelde uit in het Kanaal en stroomden daar pas in de Atlantische Oceaan. Ja, niets is blijvend op deze aarde; Phanta Rhei.

Natuurlijk de strijd tegen Ebola. Wat moeten we doen tegen een gemeen soort griepvirus? En wat te doen tegen de ziekte Aids? En als liefhebber van een lekker mals stukje vrije uitloop- of scharrelkip baart het vogelgriep- of kippenvirus N2H5, of op hoeveel meer varianten kunnen we in de komende tientallen jaren nog uitkomen, ons toch grote zorgen! Tegen het kleinste levende wezen (virus), dat zich spontaan kan veranderen (dat is nu evolutie) van wat we net nog konden bestrijden in een niet meer te bestrijden virus, kunnen we ons niet wapenen. Toen er teveel mensen waren in het middeleeuwse Europa brak de pest uit en of dat al niet genoeg mensen de genadeslag gaf kwamen

daar de venerische ziekten bovenop. Gezien van een afstand tot de geschiedenis ziet men dat de natuur bepaalt en naar een beter evenwicht streeft. Hoe driftig de mens ook probeert in te grijpen, het natuurlijk evenwicht overwint uiteindelijk.

Natuurlijk het probleem van de energie. Moeten we de aarde nog verder leegplunderen door alle fossiele brandstof op te gebruiken? Moeten we dan maar aan de atoomenergie? Waterstofenergie voor ons autootje is nog verre toekomst muziek. Windenergie? Horizonvervuiling! En heb je juist deze energie uit wind nodig, dan waait het niet. Zonnenergie? Staat nog in de kinderschoenen. Biodiesel? De stad voortaan ruikend als één grote patattent? Zitten daar ook niet grenzen aan? En voor de grondstof voor papier (bomen, ontbossing) moeten we ook snel een alternatief vinden voordat de laatste boom hoog in Noorwegen of ergens in Brazilië wordt omgekapt. En ach, als we straks naar schaliegas gaan boren (en breken) beleven we nog de dag dat Nederland ineens spontaan een paar meter verzakt en blurp, blurp verdwijnt in de Noordzee en de zeehondjes in Arnhem en Nijmegen hun rondjes gaan draaien.

Natuurlijk de strijd tegen oorlog. De strijd voor vrede! Ach, een verenigd Europa dreigt straks met een doffe plof uitelkaar te vallen. Geloof maar niet dat het Frankrijk van Marie Le Pen lang in de EU blijft. En Engeland zal dan volgen. Dan krijgen we weer de gulden terug en douane aan de grens. Dan hoeven we niet minder Europese regeltjes, de opgave van EU-commissaris Frans Timmermans, maar hebben we ineens helemaal geen Europese regeltjes meer. Hoe heerlijk lijkt ons dat op dag 1 en 2 van het EU-vrije Europa. Tot dag 3 aanbreekt en iedereen beseft dat de beer los is en iedereen alles aan de niets-vermoedende consument tegen

veel te hoge prijzen in de maag splitst. Het uiteenvallen van het prefederaal Europa kan ons nog duur komen te staan. Vooral Wanneer Moskou dan de kans ziet om wat afvallige staatjes (Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Roemenië, Bulgarije, Oekraïne, enz.) 'heim ins Reich' (waar hebben we dat eerder al gehoord?) te voeren. Ja, dan is de Russische beer echt los. Met het inpikken van de Krim ten behoeve van een ijsvrije haven voor de Russische vloot zien we een staaltje van 'Anschluss politiek', zoals we die al eens eerder in de geschiedenis zagen. Nee, deze wereld wordt er niet vreedzamer op. Soms verlang ik terug naar de tijd van de strijd om de Europese boterberg en melkplas, de diligence en de autoloze zondag!

### *Een GOED NIEUWJAAR!*

Wat is de schrijver van dit artikel toch een grote pessimist, fatalist en vooral zwartgallig. Ziet de schrijver dezes dan geen lichtpuntjes? Misschien staat er wel ergens in de coulissen klaar een verlicht despoot die alles ten goede keert? Alstublieft, nee! Hebben we in de afgelopen 100 jaar dan niet toch veel ten goede bereikt en veel geleerd? Wel zeker! De bevolking is in de pakweg 100 jaar verdriedubbeld, de medische wetenschap is stappen verder en weet nu dat zij nooit heer en meester van het leven zal worden. De techniek is tot onbegrijpelijke hoogte gestegen. Vrijwel iedereen heeft een radio, tv, mobieltje, ipod, epod en laptop. Dagelijks zitten we daar uren op of naar te staren al twitterend, whatsappend, facebookend en wat dies meer zij. Hebben we daardoor méér menselijk, dus echt van mens-tot-mens, contact gekregen? Dacht het niet! Natuurlijk vliegen we duizenden kilometers ver om daar de uitgehongerde inboorlingen te bekijken en hulpacties daarvoor te voeren. Gemakshalve vergeten we in eigen land

pakweg een half miljoen dak- en thuislozen, in de schuldsanering zittende medeburgers, lichamelijk en geestelijk gehandicapten, vereenzaamde ouderen, verslaafden, bij de voedselbank lopende medeburgers ... en krijgt die sector die daaraan hulp en bijstand verschaft miljoenen minder. Tja, en sinds kort hoort in dit rijtje ook nog thuis de failliet verklaarde advocaten, de massarati rijdende directeuren van woningbouwcoöperaties en de bronstige burgervaders.

Ik wens u een goede Kerstmis viering, hoop dat bij u dan een lichtje opgaat ... wens u verder een prettig uiteinde, hoop op een vuurwerkvrije jaarwisseling en dat we die zo uitgespaarde 60 miljoen (die nu de lucht in gaat) bij het Leger des Heils in de pot zal vallen ... en wens u een goed nieuwsjaar 2015, hoop dat we dan tot 'zinnen' komen en iemand bij de Verenigde Naties keihard op tafel durft te slaan en zal uitroepen: "We zitten samen op deze ene wereld, daar moeten we het mee doen, dus nu gaan we samenwerken, elkaar helpen ... tot we hulp van buitenaardsen krijgen".

## **Boekbespreking**

*Jan Willem van Leenhoff*

**'De Mythe van de Groene Economie – Valstrik, verzet, alternatieven'** bevat een verontrustende en vernieuwende analyse van de sociale achtergronden van de klimaatcrisis.

De klok tikt ongenadig: het klimaat verandert. We moeten, zo krijgen we te horen, samenwerken: allemaal samen tegen CO<sub>2</sub>. Steeds meer ngo's, bedrijven en politieke partijen vinden elkaar rond de slogan van de 'groene economie'. Of spreken we beter over 'groen kapitalisme'?

De auteurs formuleren een scherpzinnige kritiek op de dominante

benadering van 'de groene economie', die weinig anders in blijkt te houden dan een technocratisch, centralistisch en slechts licht vergroend kapitalisme.

Dit boek ontrafelt de mythe van de 'groene economie' in al haar dimensies van emissiehandel tot duurzaam consumeren, van bevolkingscontrole tot technologisch optimisme. Maar het tekent ook een aantal krachtlijnen uit voor een alternatief.

De transitie naar een duurzame toekomst kan niet zonder diepgaande maatschappijverandering. En zo'n verandering vraagt precies meer sociale gelijkheid, meer democratie en minder markt.

Het boek is een absolute aanrader voor iedere wereldburger die bezorgd is over het uitblijven van een effectief klimaatbeleid.

Annelies Kenis & Mathias Lievens: De Mythe van de Groene Economie

Uitgeverij Jan van Arkel ISBN 978 90 6224 523 9, 336 bladzijden, 17.95 euro

Esperanto-vertaling:

'La Mito de la Verda ekonomio – Insido, rezisto, alternativoj' enhavas maltrankviligan kaj renovigan analizon de la sociaj fonoj de la klimatkrizo.

La horloĝo senindulge tiktakas: la klimato ŝanĝiĝas. Ni kunlaboru, oni tiel aŭdigas tion al ni, ĉiuj kune kontraŭ CO2. Pli kaj pli da neregistaraj organizoj, entreprenoj kaj politikaj partioj trovas unu la alian ĉirkaŭ la slogano de la 'verda ekonomio' Aŭ ĉu ni prefere parolu pri 'verda kapitalismo'?

La aŭtoroj vortigas sagacan kritikon de la dominanta aliro de la 'verda ekonomio', kiu ŝajnas enhavi malmulte pli ol teknokratan, centralizisman kaj verdeti-gitan kapitalismon.

Ĉi tiu libro dissolvas la miton de la 'verda ekonomio' en ĉiuj dimensioj: de emanadokomercado ĝis daŭripova konsumado, de loĝantara reguligado ĝis teknologia optimismo. Sed ĝi skizas ankaŭ iom da fortolinioj por alternativo.

La transiro al daŭripova estonto ne povas esti sen ĝisfunda sociŝanĝo. Kaj tia ŝanĝo postulas precize pli da sociala egaleco, pli da demokratio kaj malpli da merkato.

La libro estas nepre konsilinda por ĉiu mondĉivitano kiu estas maltrankvila pri la forrestado de efika klimapolitiko.

---

**Werkgroep Wereld Rechtsorde (WRO)** en **Esperanto** les:

Volgende vergaderingen zijn op

10 januari en 28 februari 2015 in Utrecht, Meeting Plaza. 12.00 uur Esperanto. 13.30 uur werkgroep WRO.

18 april in Den Haag, kantoor WFBN, Ln van Nieuw Oost-Indië 252 van 10.30 tot 17.30

*Contactpersoon Frans Vermeulen:*  
*tel 0165-534 506*

**Wereldburger weblinks**

Day to Day: miscellaneous information for global democracy from World Citizens and mundialist organizations, zie:  
<http://recim.org/dem/gazet-an.htm>  
<http://recim.org/dem/gazet-eo.htm>

Wereldburgers:

<http://recim.org/cdm/wereldburgers.htm>

**VN ARENA**

Lesmateriaal voor scholen, mede gesponsord door de WFBN

<http://www.cmo.nl/vnarena-vo/>

## COLOFON

Wereld Federalisten Beweging  
Nederland

Iedere aardbewoner heeft recht op welzijn en welvaart. De WFBN, in 1948 opgericht, streeft naar een duurzame en democratische wereldrechtsorde, met respect voor de rechten van de mens. Zij benadrukt door middel van het vragen van aandacht voor wereldwijde problemen de noodzaak tot internationale samenwerking en versterking van de Verenigde Naties op federale basis. De WFBN is het Nederlands centrum voor de inschrijving van wereldburgers.

De WFBN is verbonden met het internationaal register voor wereldburgers en is aangesloten bij de World Federalist Movement.

Kantooradres: Laan van Nieuw Oost-Indië 252.  
2593 CD Den Haag, telefoon: 070-3478196

Raad van advies:  
Em. Prof.dr.Th.van Boven, dr. P.H.J.J. Terhal,  
drs. L. Wecke, mr.drs.J.Berkouwer.

Bestuur

E-mail: bestuur.wfn@gmail.com

Voorzitter: Floris Methorst: 030-261 77 23  
Secretaris: Marjolijn Snippe: 0321-848782  
Penningmeester: Emile van Essen

Int secr: Ton Mâcel 070-358 54 81  
Leden: Peter Davidse, Paul Berendsen, Marianne  
Blansjaar, Jan Kees Koning

Redacteur Eén Wereld: Peter Davidse

Correctoren: Marjolijn Snippe, Frans Vermeulen,  
Rob Moerbeek

Email: redactie.wfn@gmail.com

Deadlines 2015: 1 feb, 1 mei 15 aug, 10 nov

Werkgroep WRO Frans Vermeulen, tel: 0165-534  
506

Kamer van Koophandel Amsterdam:  
V 530085 Tijdschriftnr: ISSN 1871-2754.

"Eén Wereld" is gedrukt bij Drukkerij Modern te  
Bennekom.

## AL MONDAJ PROBLEMOJ,

### ...TUTMONDAJ SOLVOJ

*La ĝermoj de perfortoj, kiom estas la mizero de la plimulto rilate al la abundo, kiun ĝuas malplimulto da terloĝantoj, la atmosferaj kaj akvaj poluadoj, la akaparo kaj la malŝparado de la fosiliaj energifontoj kaj de la maloftaj krudmaterialoj, la rapidega popolkreskado, la mona malordo, la plioftiĝo de perfortoj, de militoj kaj de fenomenoj pri sociaj ruiniĝoj...*

*tiom problemas mondnivele kaj superas la kompetentecon de la naciŝtatoj.*

*La momento alvenis por ke ĉiu homo*

*ekkonsciigu pri sia monda civitaneco*

*partoprenu en la fondado de supernaciaj institucioj bazitaj sur demokratio kaj al ĉies respekto*



66 boulevard Vincent Auriol, 75013 PARIS

*La institucio REGISTROLIBRO DE LA MONDCIVITANOJ fondita en 1949 konsistas el responsantoj de la enregistrado (ordinaraj membroj) kaj el volontuloj (asociitaj membroj)*

*Ĉefaj funkcioj de Registrolibro (RCM):*

*Enregistrado de la Mondcivitanoj kaj distribuado de la Mondcivitanaj legitimkartoj*

*Enregistrado de teritorioj kiel Mondcivitanaj Teritorioj.*

*Konsistigo de la mondaj voĉdonantaj listoj*

<http://recim.org/cdm/registrolibro.htm>